

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»

код ЄДРПОУ 43296244

Н А К А З

Київ

28 .10.2025

№ 239-аг

Про затвердження інструктивно-методичних рекомендацій про проведення апробації підручників (крім електронних) з мов і літератур корінних народів, національних меншин для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап)

Відповідно до абзацу третього пункту 2 розділу II Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2024 року № 845, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 липня 2024 р. за № 1091/42436, наказу Міністерства освіти і науки України від 27 жовтня 2025 року № 1395 «Про апробацію підручників (крім електронних) з мов і літератур корінних народів, національних меншин для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап)»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити інструктивно-методичні рекомендації про проведення апробації підручників (крім електронних) з мов і літератур корінних народів, національних меншин для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап), що додаються.
2. Забезпечити організаційно-методичний супровід проведення апробації підручників (крім електронних) з мов і літератур корінних народів, національних меншин для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап) (Ганна МЕЩИШЕНА).
3. Відділу правового та документального забезпечення забезпечити реєстрацію комплектів апробаційних матеріалів (Євген КОВАЛЕНКО).

4. Відділу матеріально-технічного забезпечення (Сергій САЦУНКЕВИЧ) оприлюднити наказ на офіційному вебсайті державної установи «Український інститут розвитку освіти».

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника директора Оксану ФЕДОРЕНКО.

В. о. директора

A handwritten signature in dark ink, consisting of a stylized 'Y' followed by a long, sweeping horizontal stroke.

Юлія ПОГРЕБНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ державної установи
«Український інститут
розвитку освіти»**

від 28.10.2025 № д39-05

**Інструктивно-методичні рекомендації про проведення апробації
підручників (крім електронних) з мов і літератур корінних народів,
національних меншин для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти в
2025/2026 навчальному році (II етап)**

Вступ

З метою забезпечення якісними, сучасними підручниками з мов і літератур корінних народів, національних меншин учнів 4, 9 класів з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою чи з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини, здійснюється апробація підручників.

Процедура проведення апробації підручників врегульована Порядком проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої (далі – Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2024 року № 845, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18 липня 2024 року за № 1091/42436, наказом Міністерства освіти і науки України від 27 жовтня 2025 року №1395 «Про апробацію підручників (крім електронних) з мов і літератур корінних народів, національних меншин для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти в 2025/2026 навчальному році (II етап)».

Пунктом 4 Порядку визначено: «В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану та протягом одного року після їх припинення чи скасування, для підручників/посібників для осіб з особливими освітніми потребами, підручників/посібників з мов і літератур корінних народів, національних меншин (спільнот) України та у випадку, визначеному пунктом 5 Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 41 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2020 року № 957), проводиться лише II етап апробації».

Терміни проведення

Апробація підручників розпочинається з 19 листопада 2025 року та триває до 10 грудня 2025 року.

Вимоги до педагогічних працівників, які беруть участь в апробації
Апробувати підручники можуть педагогічні працівники відповідного навчального предмета або інтегрованого курсу, які мають педагогічний стаж не менше трьох років.

НЕ можуть брати участь в апробації педагогічні працівники, які мають реальний та/або потенційний конфлікт інтересів, автори (співавтори) підручників, поданих на апробацію, ініціатори апробації та їх близькі особи.

Педагогічний працівник одночасно може проводити апробацію не більше двох підручників, проте не більше одного підручника з кожної назви.

Участь педагогічного працівника в апробації є добровільною, апробація проводиться на засадах відкритості, прозорості, гласності.

Участь педагогічного працівника в апробації враховується під час проходження його/її атестації як «участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 р. за № 1649/38985: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>).

Порядок проведення апробації

Ініціаторам апробації

Автор/авторка, авторські колективи й видавці, які виявили бажання взяти участь в апробації, подають до **04 листопада 2025 року заяву**, в якій гарантують, що виключне майнове право на використання підручника належить їм, а також прохання щодо проведення апробації такого підручника. Заява заповнюється виключно через онлайн-форму, розміщену за покликанням: <https://script.google.com/macros/s/AKfycby29kt7abx3-U6GOifl7KswDSgfbsoFSTbUcQ8wnRJDRSkQIBp711xrWhBdEuWP-utI/exec>

Після заповнення форми автоматично згенерується заява у форматі pdf. Заяву необхідно роздрукувати, засвідчити підписом керівника та відбитком печатки, що використовується для підтвердження його підпису. Крім заяви, ініціатор апробації подає до державної установи «Український інститут розвитку освіти» (далі – УІРО):

відомості про авторів (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), місце проживання, електронна адреса, місце роботи, посада, науковий ступінь (за наявності), вчене звання (за наявності), номери контактних телефонів;

електронну версію підручника з переліку назв підручників, з яких оголошується апробація;

документ або його копію, що підтверджує проходження експертизи відповідним підручником.

Пакет цих документів подаються ініціатором апробації особисто або надсилаються на поштову адресу УІРО: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, Київ, Україна, 03035 до 04.11.2025.

Електронна версія підручника подається шляхом надання працюючого лінку, який забезпечує доступ до підручника. Підручник повинен мати інтерактивний електронний додаток (подається шляхом надання працюючого лінку) відповідно до «Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника», що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 19 квітня 2024 року № 548, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 травня 2024 р. за № 656/42001.

Матеріали, які надійшли з порушенням вимог, зазначених у пунктах 1 – 5 розділу III Порядку, повертаються ініціатору апробації та подаються ним повторно (за умови доопрацювання) у термін встановлений наказом Міністерства освіти і науки України.

Для закладів загальної середньої освіти та педагогічних працівників

Апробація підручників з мов і літератур корінних народів, національних меншин здійснюється за їх електронними версіями, що розміщуються на сайті УІРО за покликанням: <https://uied.org.ua/aprobacziya/>. Педагогічні працівники обирають із поданого переліку підручники для апробації.

Заклади загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО), що мають намір взяти участь в апробації підручників для 4, 9 класів з мов і літератур корінних народів, національних меншин у 2025/2026 навчальному році, до 14 листопада 2025 року подають:

1. Заяву від ЗЗСО, яка заповнюється керівником виключно через онлайн-форму, розміщену за покликанням: <https://script.google.com/a/macros/uied.org.ua/s/AKfycbwcTe5bhV9iDep91XszufpO26sbHnmejpb6j02EWM4uyTlStTBhf8G2eGnJze8t-n3s8/exec>.

Після заповнення форми заява автоматично генерується у форматі pdf та надсилається на вказану у заяві ЗЗСО електронну адресу. Заяву необхідно роздрукувати, засвідчити оригінальним підписом керівника та печаткою, що підтверджує підпис.

2. До заяви ЗЗСО додають заяву педагогічного працівника, який/яка бере участь в апробації ([додаток 1](#)).

3. Згоду педагогічного працівника, який/яка бере участь в апробації, на обробку персональних даних ([додаток 2](#)).

Пакет цих документів надсилається ЗЗСО до УІРО на адресу: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035, контактний телефон та

номер телефону гарячої лінії - (044) 592 94 23, електронна адреса: info@uied.org.ua).

До 18 листопада 2025 року на сайті УІРО буде оприлюднено наказ з відповідним переліком закладів загальної середньої освіти та підручників, що будуть брати участь в апробації.

Протягом II етапу педагогічні працівники ознайомлюються з підручниками в повному обсязі та надають зворотний зв'язок щодо їх якості, надаючи відповіді на запитання, що містяться у [додатку 3](#).

Висновок педагогічного працівника ([додаток 4](#)) щодо якості підручника, його відповідності запитам учасників освітнього процесу обговорюється й схвалюється на педагогічній раді закладу загальної середньої освіти.

Керівник закладу освіти до 10 грудня 2025 року надсилає на адресу УІРО: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035 загальний висновок про проходження апробації ([додаток 5](#)). До загального висновку додаються висновки педагогічних працівників щодо якості посібника, його відповідності запитам учасників освітнього процесу ([додаток 4](#)) та відповіді педагогічного працівника на запитання щодо якості підручника ([додаток 3](#)).

ДОДАТОК 1

Директору

(назва закладу загальної середньої освіти)

(власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

вчителя

(прізвище, ім'я, по батькові)
(тел. +38*****,
ел. пошта: *****@****.***)

ЗАЯВА

Прошу призначити мене педагогом, який забезпечуватиме апробацію таких навчальних матеріалів:

(повна назва підручника, прізвище та ініціали автора/авторів,)

Підписуючи цю заяву, я підтверджую, що ознайомлений/на із Порядком проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти. У своїй діяльності під час апробації зобов'язуюсь дотримуватись таких принципів: незалежності, професійності, об'єктивності, неупередженості. Використовуючи навчальну літературу, зобов'язуюся дотримуватись авторських і суміжних прав.

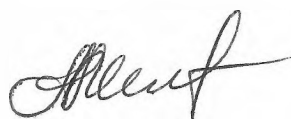
Повідомляю, що на момент підписання цієї заяви у мене відсутній потенційний або реальний конфлікт інтересів, який впливав би на реалізацію порядку апробації навчальної літератури. Я не є автором (співавтором) підручників, поданих на апробацію, ініціатором апробації та/або їх близькою особою.

У випадку, якщо я дізнаюсь, що у мене виник потенційний або реальний конфлікт інтересів, зобов'язуюсь негайно про це повідомити безпосереднього керівника та державну установу «Український інститут розвитку освіти».

Дата

(Підпис)

Начальник відділу апробації
та конкурсного відбору
навчальної літератури

Ганна МЕЩИШЕНА

ДОДАТОК 2

Директору
державної установи
«Український інститут
розвитку освіти»
Юлії ПОГРЕБНЯК
Корнійчук Олени Василівни
учительки української мови та
літератури

ЗГОДА

на збір та обробку персональних даних

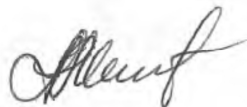
Я, Корнійчук Олена Василівна, 16.04.1984 року народження, місце проживання зареєстровано за адресою: Житомирська область м. Бердичів, вул. Шевченка 25-а, кв.72, шляхом підписання цього тексту, відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» (далі – Закон) надаю згоду державній установі «Український інститут розвитку освіти» на обробку, використання й поширення моїх персональних даних з метою забезпечення моєї участі в апробації навчальної літератури. Зобов'язуюся у разі зміни моїх персональних даних подати у найкоротший строк уточнену достовірну інформацію та оригінали відповідних документів для оновлення моїх персональних даних.

12 листопада 2025 року

(підпис)

Корнійчук О. В.

Начальник відділу апробації
та конкурсного відбору
навчальної літератури

Ганна МЕЩИШЕНА

Перелік запитань до педагогічних працівників щодо якості підручника

Показники якості навчальної літератури	Реалізованість показників		Пропозиції і коментарі, які педагогічний працівник вважає за потрібне обов'язково виправити та доопрацювати
	Реалізується послідовно/реалізується непослідовно	Коментар, якщо вказали, що реалізується непослідовно, із зазначенням фрагмента (сторінки) або лінк на фрагмент електронного додатка	
Відповідає очікуваним результатам модельної навчальної програми	<i>Приклад:</i> Реалізується послідовно		
Структура підручника (зміст, рекомендації щодо використання підручника, вступ, основний та додатковий текст, висновки, бібліографія, примітки, словник, додатки, інтерактивні елементи) логічна і завершена	<i>Приклад:</i> Реалізується непослідовно	<i>Приклад:</i> Нерівномірність розподілу змісту в першому розділі (параграф 5 перенасичений інформацією, параграф 7 частоків повторює зміст 4 і мало нової інформації). Складна система рубрикації, в якій учні не змогли зорієнтуватися	
Науковість викладу			

Повнота змістового наповнення тем			
Представлено актуальну інформацію			
Наявні додаткові джерела інформації (документи, зображення, діаграми, покликання тощо), які доповнюють авторський текст			
Фактологічна акуратність текстів (виключення помилок, стереотипів тощо)			
Простежується зв'язок між вивченим у попередньому класі матеріалом та рекомендації для наступних класів			
Зміст підручника відповідає віку учнів/учениць (доступний)			
Відповідність нормам літературної мови			
Дидактична доцільність зображень (ілюстрацій, схем, таблиць)			
Ілюстративний матеріал супроводжується необхідним підписом (пояснення, авторство, джерело тощо)			
Інші показники (вписати)			

Позначте наявність відповідного показника	Так/Ні
Чітке формулювання дидактичних завдань (у вступі, передмові, параграфі, до теми/розділу)	
Простежується взаємозв'язок з іншими навчальними предметами (міжпредметний зв'язок)	
Різноманітність та чітке формулювання завдань/ видів навчальної діяльності	
Гнучкість дидактичних методів/прийомів з позиції реалізації інтерактивного навчання	
Відкритий характер завдань (від особистого досвіду учня/учениці до групового)	
Проблемний виклад навчального матеріалу	
Проблемні ситуації (завдання для спостереження, дослідження, аналізу та тощо)	
Розвиток творчості, критичного, системного та аналітичного мислення (порівняльний аналіз, проблемні ситуації)	
Доступність у виконанні завдань	
Конкретність, практичність та вимірюваність завдань	
Завдання для індивідуального/групового виконання	
Диференційовані завдання	
Компетентнісні завдання	
Наявність можливостей для самооцінювання	
Ілюстративне різноманіття: карти, фотографії, портрети, документи, малюнки, таблиці, діаграми тощо	

Начальник відділу апробації
та конкурсного відбору
навчальної літератури

Ганна МЕЩИШЕНА

**Висновок педагогічного працівника
щодо якості підручника, його відповідності запитам
учасників освітнього процесу**

(назва підручника, автор/автори відповідно до Переліку навчальної літератури, яка проходить апробацію)

(посада педагогічного працівника, повна назва закладу загальної середньої освіти)

(прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника)

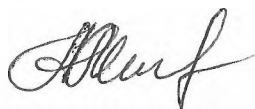
1. Пропозиції і коментарі до підручника, які потрібно **обов'язково виправити** (із зазначенням конкретних позицій — номери параграфів, сторінок, завдань тощо)
2. Побажання щодо покращення підручника:
3. Успішні педагогічні знахідки підручника (декілька прикладів):
4. Інші побажання від педагогічних працівників (тут можуть бути і узагальнені результати опитування батьків):

Дата _____

(підпис)

прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника)

Начальник відділу апробації
та конкурсного відбору
навчальної літератури

Ганна МЕЩИШЕНА

Загальний висновок

Повна назва закладу загальної середньої освіти (в родовому відмінку)

про проходження апробації підручників (інтегрованих курсів) для 4, 9 класів закладів загальної середньої освіти з мов та літератур корінних народів, національних меншин у 2025 році

Рішення Педагогічної ради № _____ від _____

1. Заслухали висновок/висновки щодо якості підручника/підручників, його/їхньої відповідності запитам учасників освітнього процесу

№	Назва підручника (вказати назву посібника відповідно до Переліку навчальної літератури, яка проходить апробацію)	Прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника, який провів апробацію	Підпис педагогічного працівника	Рішення педагогічної ради (пропонувати до використання в освітньому процесі/ не пропонувати до використання в освітньому процесі/ пропонувати до використання в освітньому процесі за умови доопрацювання)

2. Затвердити висновок/висновки педагогічних працівників щодо якості підручника/підручників, їхньої відповідності запитам учасників освітнього процесу, які додаються.

Прізвище, ім'я, по батькові керівника (заступника керівника) закладу загальної середньої освіти

Посада

Дата

Печатка

Підпис

Начальник відділу апробації
та конкурсного відбору
навчальної літератури

Ганна МЕЩИШЕНА